

Predsedníčka vlády Slovenskej republiky

KANCELÁRIA NÁRODNEJ RADY SR PODATEĽŇA		
Dátum zaevidovania: 19 -11- 2010		
Číslo spisu: CRD-2531-1/2010		
Listy: 11-	Prílohy: 114	
RZ	ZH	LU

Bratislava 18.novembra 2010
Číslo: 36654/2010

Vážený pán predseda,

na základe poverenia vlády Slovenskej republiky Vám oznamujem, že vláda Slovenskej republiky na svojom zasadnutí 17. novembra 2010 prerokovala návrh poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Miroslava Beblavého, Martina Poliačika, Petra Osuského a Jany Žitňanskej na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (tlač 128) a uznesením č. 804 vyslovila s návrhom s ú h l a s s tým, že budú zohľadnené pripomienky uvedené v priloženom stanovisku vlády.

S pozdravom

Vážený pán
Richard S u l í k
predseda Národnej rady Slovenskej republiky
B r a t i s l a v a

STANOVISKO

vlády Slovenskej republiky

k návrhu poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Miroslava Beblavého, Martina Poliačika, Petra Osuského a Jany Žitňanskej na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (tlač 128)

Vláda Slovenskej republiky **s ú h l a s í** s návrhom poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Miroslava Beblavého, Martina Poliačika, Petra Osuského a Jany Žitňanskej na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (tlač 128) s tým, že k nemu uplatňuje tieto pripomienky:

A. Všeobecne

1. Povinnosť autora záverečnej práce, rigorózneho práce a habilitačnej práce udeliť písomný súhlas na zverejnenie a sprístupnenie uvedenej práce, a to pod hrozbou nepripustenia k obhajobe, odporúčame zväziť ako úpravu v zákone č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov. Možno tak urobiť napríklad novelizáciou § 33 autorského zákona, obsahom ktorého je použitie diela na informačné účely, kde sa nevyžaduje súhlas autora a uvedeným ustanovením nie je uložená povinnosť uhradiť autorovi odmenu. Autorský zákon zaručuje autorovi v § 17 ods. 1 písm. c) právo rozhodnúť o zverejnení svojho diela a v § 18 ods. 2 právo udeliť súhlas s každým použitím svojho diela, t.j. napr. so sprístupnením, a to s výnimkou zákonných licencií, ktoré sú upravené výlučne v autorskom zákone. Ako zákonnú licenciu autorský zákon umožňuje použiť školské dielo bez súhlasu autora, ale tu ide iba o bakalársku, diplomovú a dizertačnú prácu. Podľa dôvodovej správy k autorskému zákonu sa toto ustanovenie navyše vzťahuje na zverejnené školské dielo. Súhlas autora vyžaduje aj transponovaná smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti, podľa ktorej „členské štáty poskytnú autorom výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať akýkoľvek verejný prenos ich diel, či po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami vrátane sprístupňovania ich diel verejnosti takým spôsobom, aby verejnosť k nim mala prístup z miesta a v čase, ktoré si sama zvolí“ (čl. 3 ods. 1). Z poskytnutia tohto práva smernica ustanovuje taxatívny výpočet výnimiek v čl. 5. Na základe uvedeného poukazujeme na skutočnosť, že na zverejnenie diela (teda aj školského diela) je potrebný súhlas autora formou písomnej licenčnej zmluvy uzavretej na základe slobodnej vôle autora. Tieto ustanovenia navyše obmedzujú práva (právo na zverejnenie diela a právo na použitie diela) priznávané autorovi zákonom, a preto by zo systematického hľadiska mali byť upravené priamo v autorskom zákone. Ustanovenie § 18 ods. 4 autorského zákona navyše zakotvuje, že „iná osoba môže bez súhlasu autora použiť dielo len v prípadoch ustanovených týmto zákonom.“
2. Zároveň je potrebné upozorniť na to, že návrh zákona nerieši práva duševného vlastníctva komplexne, ale len ich časť, t.j. autorské práva, práva príbuzné autorskému právu a práva s nimi spojené. Návrh zákona sa nezaoberá priemyselnými právami

(patentové právo, právo priemyselných vzorov, právo úžitkových vzorov, právo nových odrôd rastlín a nových plemien živočíchov a právo topografií polovodičových výrobkov), ktoré tiež môžu vzniknúť autorovi záverečnej, rigoróznej alebo habilitačnej práce. Preto je potrebné v návrhu zákona zabezpečiť aj ochranu priemyselných práv. Viaceré diplomové práce obsahujú firemné know-how, prípadne časti podstatné pre články vo vedeckých publikáciách alebo pre patentovú ochranu. Zverejňovanie prác môže mať za následok, že študenti budú mať obmedzené možnosti spolupracovať pri záverečných prácach s podnikmi pri riešení reálnych problémov (napr. zdrojové kódy pri programátorských záverečných prácach, nepatentované výrobky pri strojárskych, či chemických záverečných prácach). Pri niektorých prácach financovaných z komerčného prostredia subjekty, ktoré poskytujú financie môžu podmieniť ich poskytnutie obmedzením ich zverejnenia a sprístupnenia v plnom rozsahu. Na základe uvedených skutočností odporúčame v návrhu zákona upraviť odklad sprístupnenia prác na jeden rok odo dňa ich vloženia do centrálného registra prác, počas ktorého si jej autor zabezpečí ochranu priemyselných práv.

3. V návrhu zákona odporúčame zväziť aj úpravu požiadavky, aby sa navrhovaná právna úprava, a to písomný súhlas autora so zverejnením svojej práce, vzťahovala na moment výberu témy práce.
4. Návrh zákona predpokladá, že záverečná, rigorózna a habilitačná práca sa bude sprístupňovať a zverejňovať s použitím „takých technologických opatrení, ktoré zabránia verejnosti prácu trvalo ukladať na pamäťové médium alebo ju tlačiť“. Navrhované riešenie nie je dostatočnou ochranou. Možno totiž očakávať, že v priebehu niekoľkých mesiacov niekto naprogramuje a sprístupní softwareový plugin, ktorý umožní prácu uložiť. Navyše aj bez tohto pluginu je stále možnosť prácu uložiť prostredníctvom funkcie „print screen“. Takýmto, hoci časovo náročnejším spôsobom, možno prácu uložiť ako obrázok a s použitím príslušného programového vybavenia transformovať na textový dokument. Zároveň je, pri použití akýchkoľvek technologických opatrení, možné prácu manuálne prepísať. Navyše nie je známy spôsob ako zabrániť kopírovaniu a úprave textov zverejnených na internete. Technologickými opatreniami je možné len túto činnosť skomplikovať.
5. V návrhu zákona ďalej odporúčame vyriešiť spôsob, akým by dotknutá časť práce bola označená tak, aby prácu mohol systém automaticky spracovať. Navrhované znenie § 63 ods. 11 môže spôsobovať problémy pri automatizácii zverejňovania a sprístupňovania, resp. nezverejňovania a nesprístupňovania častí práce. Z doterajšej praxe pri aplikácii ustanovení týkajúcich sa zasielania prác do registra, sa ako problematické javí zverejňovanie prác, ktoré nie sú textového charakteru, a to umelecké dielo, umelecký výkon, architektonické práce (projekty). Nakoľko sa na týchto prácach nevykonáva kontrola originality, neuchovávajú sa v centrálnom registri prác, a teda nemôžu byť ani zverejňované.
6. Účinnosť návrhu zákona je potrebné posunúť na 1. septembra 2011 z dôvodu, že nie je možné sa v plnom rozsahu stotožniť s tvrdením, že predložený návrh zákona nebude mať vplyv na verejné financie. Funkcia zverejňovania a sprístupňovania prác musí byť presne zadefinovaná a naprogramovaná, čo si vyžiada určité finančné prostriedky. Na zvýšenie finančnej náročnosti prevádzkovania centrálného registra prác môže mať vplyv aj spracúvanie žiadostí o zastavenie sprístupňovania prác, nakoľko nie je možné odhadnúť množstvo týchto žiadostí. Ich spracúvanie predstavuje zvýšenie

administratívnej činnosti a podľa množstva žiadostí si môže vyžiadať aj dodatočné personálne zabezpečenie. Na rok 2011 nie sú na rozširovanie funkcií centrálného registra prác a zvýšenej administratívnej náročnosti prevádzky centrálného registra prác rozpočtované finančné prostriedky. Doplňujúce finančné prostriedky je možné rozpočtovať až na rok 2012.

B. Návrh zákona má aj tieto legislatívno-technické nedostatky:

K úvodnej vete

Znenie úvodnej vety je potrebné upraviť nasledovne: „*Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:*“.

K čl. I

Úvodnú vetu je potrebné doplniť o nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 333/2010 Z. z.

K bodu 1

Znenie prvého novelizačného bodu je potrebné upraviť nasledovne :

„*1. V § 51 ods. 3 sa na konci pripájajú tieto vety: „Podmienkou pripustenia k obhajobe záverečnej práce alebo rigoróznej práce je písomný súhlas autora so zverejnením a sprístupnením záverečnej práce alebo rigoróznej práce verejnosti bez nároku na odmenu. Písomný súhlas autora so zverejnením a sprístupnením záverečnej práce alebo rigoróznej práce alebo jej časti verejnosti sa nevyžaduje, ak záverečná práca alebo rigorózna práca, alebo jej príslušná časť bola pred zaslaním do registra prác vydaná v rámci periodickej publikácie alebo ako neperiodická publikácia podľa § 63 ods. 11.“*“

K bodu 2

V § 63 ods. 8 je potrebné zároveň zaviesť legislatívnu skratku pre právnickú osobu poverenú ministerstvom na základe zmluvy o prevádzkovaní centrálného registra záverečných, rigorózných a habilitačných prác v znení „*prevádzkovateľ registra prác*“.

K bodu 3

Znenie prvej vety v odseku 9 je potrebné upraviť nasledovne:

„*Prevádzkovateľ registra prác zverejní záverečné práce, rigorózne práce alebo habilitačné práce do 30 dní od ich vloženia do registra prác spôsobom umožňujúcim hromadný prístup k informáciám*38b).“.

Znenie druhej vety v odseku 9 je potrebné upraviť nasledovne:

„*Na zverejnenie a sprístupnenie záverečnej práce, rigoróznej práce alebo habilitačnej práce verejnosti sa vyžaduje písomný súhlas jej autora.*“ Odkaz 38c) sa javí ako nenáležitý, nakoľko jeho obsahom je ustanovenie o výhradnom majetkovom autorskom práve, ktorým je konkrétne právo autora rozhodnúť o spôsobe použitia diela a samotný súhlas autora na zverejnenie diela je výhradným osobnostným autorským právom. Navrhujeme vypustiť odkaz 38c) vrátane poznámky pod čiarou k tomuto odkazu a prečíslovať odkazy 38d) až 38f) na odkazy 38c) až 38e). V odkaze 38c) navrhujeme citovať úplný názov autorského zákona.

V tretej vete odseku 9 je potrebné vypustiť slová „*súvisiace s následným použitím diela*“ pre nadbytočnosť.

V odseku 11 je potrebné nahradiť slová „*Ustanovenia odsekov 9 a 10 sa nevzťahujú na záverečnú prácu, rigoróznú prácu alebo habilitačnú prácu*“ slovami „*Záverečná práca, rigorózna práca alebo habilitačná práca sa nezverejňuje ani nesprístupňuje podľa odseku 9,*“.

V odseku 11 je potrebné v celom texte nahradiť slovo „*seriálu*“ slovami „*seriálovej publikácie*“ a vypustiť slovo „*s*“ pred slovom „*uvedením*“.

V odseku 12 je potrebné nahradiť slovo „*zneprístupniť*“ slovami „*zastaviť sprístupňovanie*“ a slovo „*povinný*“ presunúť za slovo „*je*“.

K bodu 4

Tento novelizačný bod je potrebné vypustiť, nakoľko uvedené náležitosti sú predmetom úpravy výnosu MŠSR-5/2010-071, ktorý bol oznámený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 94/2010. Uvedené navrhujeme z dôvodu legislatívnej hospodárnosti. Predmetom úpravy uvedeného výnosu nie je vzor písomného súhlasu. Vzor písomného súhlasu si môže upraviť vysoká škola.

K bodu 5

V uvádzacej vete novelizačného bodu je potrebné vložiť za slová „*pripájajú sa*“ slovo „*tieto*“.

Znenie slov v úvodzovkách je potrebné upraviť nasledovne: „*jednou z podmienok úspešného absolvovania habilitačného konania je aj písomný súhlas autora so zverejnením a sprístupnením habilitačnej práce alebo jej časti verejnosti bez nároku na odmenu. Písomný súhlas autora so zverejnením a sprístupnením habilitačnej práce alebo jej časti verejnosti sa nevyžaduje, ak habilitačná práca, alebo jej príslušná časť bola pred zaslaním do registra prác vydaná v rámci periodickej publikácie alebo ako neperiodická publikácia podľa § 63 ods. 11*“. Obdobnú úpravu je potrebné vykonať aj v šiestom novelizačnom bode.

Nad rámec návrhu zákona

Odporúčame zaviesť legislatívnu skratku pre register záverečných, rigorózných a habilitačných prác v znení „*register prác*“, a to v § 63 ods. 7 prvej vete platného zákona o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, kde sa tento pojem používa prvýkrát.